

Siun soten alijäämän maksaminen kuntayhtymän siirtyessä hyvinvointialueelle

KH 07.11.2022 § 399
4469/02.02.00.01/2022

Hyvinvointialueiden perustamisen myötä nykyisten sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien toiminta päättyy. Sote-uudistusta koskevan voimaannpanolain 20.1 §:n mukaan sairaanhoitopiirit ja erityishuoltopiirit siirretään hyvinvointialueille suoraan lain nojalla ja kaikki niille kuuluneet sitoumukset, varat ja velat siirtyvät yleisseuraantona hyvinvointialueille. Lain esitöiden mukaan periaatetta sovelletaan myös sellaisiin kuntayhtymiin, jotka hoitavat perussopimuksena nojalla myös muita jäsenkuntiansa terveydenhuollon tai sosiaalihuollon tehtäviä.

Voimaannpanolain 33 §:n mukaan edellä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Lain säännöksistä seuraa, että Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, Siun sote, siirtyy sitoumuksiin, varoihin ja velkoihin hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien ja kuntayhtymän alijäämät tulee olla katettuna kuntayhtymän viimeisessä, vuodelta 2022 laadittavassa tilinpäätöksessä.

Laissa eikä lain esitöissä ei nimenomaisesti ole määritelty, milloin alijäämän maksu käytännössä suoritetaan. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on antanut lausunnon (16.5.2022, lausunto 128) hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa. Lausunnon mukaan sairaanhoitopiiriin ja erityishuoltopiiriin kuntayhtymän vuoden 2022 saamiin sisällytetään sellainen osuus alijäämän kattamisesta, johon jäsenkunnat ovat velvollisia voimaannpanolain mukaisesti, mutta jota ei ole kyetty arvioimaan vuoden 2022 aikana eikä siksi ole maksettu. Jäsenkunnat kirjaavat osuuden velaksi vuodelle 2022. Kirjaus tehdään kuntayhtymässä ja jäsenkunnissa tulosvaikutteisesti vuodelle 2022.

Siun sotella oli vuoden 2021 tilinpäätöksessä 17,1 milj. euroa katettavaa alijäämää. Myös vuoden 2022 tilikauden tulos tulee olemaan alijäämäinen. Kuntayhtymän tulosennusteen mukaan katettava alijäämä kasvaisi kulvana vuonna 32 milj. euroa, mutta ennusteessa ei ole huomioitu palkkaharmonisatiosta aiheutuvia kustannuksia eikä omaisuuden myynnin vaikutuksia. Kuntien vastattavaksi tulevan uuden alijäämän suuruuteen liittyy siten tässä vaiheessa vielä epävarmuutta.

Koska vuoden 2022 ennuste kuitenkin osoittaa katettavan alijäämän kasvavan, on perusteltua, että kunnat suorittavat voimaannpanolain 33 §:n ja kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon mukaisesti alijäämän maksun Siun sotelle jo kulvana vuonna 2021 tilinpäätöksen mukaisen katettavan alijäämän osuuden osalta. Kyse ei ole ylimääräisistä maksuosuuksista, vaan voimaannpanolain mukaisesti alijäämän kattamisesta, joten maksu ei edellytä perussopimuksen muuttamista. Vuodelta 2022 kertyvän kuntien katettavaksi tulevan alijäämän maksu suoritetaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Mikäli katettavasta alijäämästä osa perustuu arvioperusteiseen pakolliseen varaukseen, sovitaan tältä osin maksuaikataulusta tarvittaessa erikseen.

Kulvana vuonna hyväksytyn kuntayhtymän perussopimuksen muutoksen (24b§) mukaisesti kuntayhtymän toiminnan lakkautuessa 31.12.2022 hyvinvointialueiden perustamisen myötä kuntayhtymän alijäämä jaetaan tai ylijäämä palautetaan palvelujen käytön mukaisessa suhteessa. Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukainen alijäämä katetaan vuoden 2021 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa ja vuodelta 2022 kertyvä ali-/ylijäämä jaetaan vuoden 2022 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa.

Valmistelija: talousjohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää maksaa

voimaanpanolain 33 §:n mukaisesti Siun sotelle kuntayhtymän vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaisen alijäämän osuuden vuoden 2022 aikana.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Talousjohtaja Satu Huikuri oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.